

Obsah

Úvod	9
1 Vývoj ošetrovatelské péče v historickém kontextu	13
1.1 Pravěk	13
1.2 Starověk	14
1.3 Raný středověk	15
1.4 Vrcholný středověk	16
1.5 Raný novověk	18
1.6 Vrcholný novověk	19
1.7 Období 17. a 18. století	19
1.8 Období 18. a 19. století	20
1.9 Moderní dějiny	20
1.10 Období 1. světové války	22
1.11 Meziválečné období	22
1.12 Období 2. světové války	23
1.13 Období po 2. světové válce	24
1.14 Vývoj po roce 1989	25
1.14.1 Zásady OSN pro seniory	26
1.14.2 Madridský mezinárodní akční plán pro problematiku stárnutí 2002 ..	26
1.14.3 Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí	27
1.14.4 Listina základních práv Evropské unie	27
1.14.5 Všeobecná deklarace lidských práv	28
1.14.6 Mezinárodní pakt o občanských a politických právech	28
1.15 Péče o seniory v České republice	28
1.15.1 Bílá kniha v sociálních službách	29
1.15.2 Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách	31
1.15.3 Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče	32
1.15.4 Koncepce podpory transformace pobytových sociálních služeb v jiné typy sociálních služeb	32
2 Institucionální péče o seniory	34
2.1 Zdravotní péče	34
2.1.1 Oddělení léčebny dlouhodobě nemocných (LDN)	34
2.1.2 Sociální lůžko při nemocničním zařízení	36
2.1.3 Charakteristická specifika hospitalizace	36
2.2 Sociální péče	38
2.3 Interakce oblasti zdravotní a sociální	39
2.4 Pomáhající profese	40
2.4.1 Legislativní změny a způsobilost k výkonu zdravotnického povolání ..	44

3	Stáří jako fenomén	46
3.1	Demografie stárnutí	47
3.2	Postoj společnosti ke stáří	50
3.2.1	Ageismus	50
3.3	Pojetí lidské důstojnosti	53
3.4	Teorie a příčiny stárnutí	56
3.4.1	Klasifikace stáří	58
3.5	Involuce	60
3.5.1	Biologické aspekty stárnutí	61
3.5.2	Psychické aspekty stárnutí	62
3.5.3	Sociální aspekty stárnutí	63
3.5.4	Pojetí zdraví a nemoci	63
3.5.5	Postoj k nemoci	64
3.5.6	Změny v prožívání během stáří	66
3.5.7	Změny v prožívání během nemoci	66
3.6	Psychosomatika	67
3.7	Potřeby a hodnoty člověka	70
3.7.1	Freudova pudová teorie	71
3.7.2	Murrayho teorie potřeb	71
3.7.3	Maslowova hierarchie potřeb	71
3.7.4	Životní hodnoty V. E. Frankla	73
3.7.5	Základní pojetí cílů člověka	75
3.7.6	Integrita osobnosti	76
3.7.7	Transformace psychických struktur	77
3.7.8	Eriksonova teorie psychosociálního vývoje	78
3.8	Stárnutí z pohledu pozitivní psychologie	79
3.8.1	Sebepojetí starého člověka	81
3.8.2	Metody (strategie) zvládnání	82
3.8.3	Teorie životních cílů	83
4	Degenerativní onemocnění	85
4.1	Syndrom demence	86
4.1.1	Atroficko-degenerativní demence	86
4.1.2	Sekundární demence	87
4.1.3	Demence smíšeného typu	87
4.1.4	Členění syndromu demence podle Mezinárodní klasifikace nemocí	87
4.1.5	Průběh demence obecně a její stadia	88
4.2	Demence atroficko-degenerativního původu	89
4.2.1	Alzheimerova choroba	89
4.3	Smíšená alzheimerovsko-vaskulární demence	91
4.3.1	Demence s Lewyho tělísky	91
4.3.2	Demence u Parkinsonovy nemoci	91
4.3.3	Frontotemporální demence	92
4.3.4	Huntingtonova chorea	92
4.3.5	Progresivní supranukleární obrna	92

4.4	Symptomatické (sekundární) demence	92
4.4.1	Demence ischemicko-vaskulárního typu	92
4.4.2	Demence infekčního původu	93
4.4.3	Metabolicky podmíněné demence	94
4.4.4	Demence u hypovitaminóz a endokrinopatií	94
4.4.5	Demence na podkladě normotenzního hydrocefalu	94
4.4.6	Posttraumatické demence	94
4.4.7	Demence při mozkových tumorech a paraneoplastické demence	94
4.4.8	Demence při kolagenózách	94
4.4.9	Demence intoxikačního původu	95
4.4.10	Farmakogenní demence	95
4.5	Terapie demence	95
5	Geriatrická symptomatologie	96
5.1	Ošetrovatelský proces u seniorů s demencí	96
5.1.1	Objektivní posouzení stavu	97
5.1.2	Vhodné prostředí	97
5.1.3	Vyvážená strava	98
5.1.4	Hygiena	98
5.1.5	Péče o vyprazdňování	98
5.1.6	Poruchy spánku	99
5.1.7	Komplexní péče	99
5.1.8	Maieutický přístup – empatické ošetrovatelství	99
5.1.9	Ošetrovatelský proces v pěti krocích	99
5.2	Dekubity	100
5.2.1	Prevence a ošetrování nemocných s dekubity	101
5.3	Hodnoticí techniky a nástroje	105
5.3.1	Posuzování bezpečnosti pacienta	105
5.3.2	Posuzování kognitivních funkcí	110
5.3.3	Posuzování deliria	113
5.3.4	Posuzování poruchy chování	114
5.3.5	Posuzování kvality života	115
5.3.6	Posuzování zátěže pečujícího	117
5.3.7	Posuzování výživy	118
5.3.8	Posuzování bolesti	120
5.3.9	Posuzování funkčního stavu	121
6	Geriatrická léčebná rehabilitace	124
6.1	Kvalita volného času a aktivizace hospitalizovaných seniorů	124
6.1.1	Volný čas	124
6.1.2	Aktivizace	125
6.1.3	Preventivní a léčebné aktivizační programy	125
6.2	Nefarmakologické přístupy v léčbě demence	127
6.2.1	Psychobiografický model péče podle Erwina Böhma	129
6.2.2	Paměťové techniky	132

6.3	Aktivizace zaměřené na pohybové schopnosti	132
6.3.1	Ergoterapie	133
6.3.2	Kinezioterapie	134
6.4	Aktivizace zaměřená na kognitivní procesy	135
6.4.1	Kognitivní trénink	137
6.4.2	Reminiscenční terapie	138
6.4.3	Biblioterapie	140
6.4.4	Orientace v realitě	140
6.4.5	Zooterapie	140
6.5	Aktivity zaměřené na prožitek	141
6.5.1	Teorie komfortní zóny	141
7	Hodnocení stávající péče v léčebnách dlouhodobě nemocných	143
7.1	Doporučení Ministerstvu zdravotnictví ze zprávy z roku 2017	143
7.1.1	Personální zajištění péče a jeho financování	143
7.1.2	Požadavky na technické a věcné vybavení zařízení	144
7.1.3	Podpora poskytování paliativní péče	145
7.1.4	Instituty dříve vysloveného přání a předběžného prohlášení	145
7.1.5	Používání omezovacích prostředků a snižování četnosti jejich užití ..	146
7.1.6	Supervize pro pracovníky léčeben dlouhodobě nemocných	146
7.1.7	Finanční spoluúčast pacienta na poskytované péči	146
7.1.8	Stížnosti	147
7.1.9	Pacient jako partner	148
7.1.10	Návštěvy	148
7.1.11	Prevence malnutrice a dehydratace	148
7.1.12	Mikční režim	149
7.1.13	Zdravotnická a ošetrovatelská dokumentace	150
7.1.14	Péče o pacienta s demencí	151
7.1.15	Péče o umírající, paliativní péče	152
7.1.16	Odbornost zdravotně-sociálního pracovníka	152
8	Empirický výzkum problematiky LDN	154
8.1	Přípravná fáze výzkumu	154
8.2	Funkční geriatrické hodnocení (CGA)	155
8.3	Charakteristika použitých aktivizačních postupů	156
8.4	Charakteristika šetřeného souboru	156
8.5	Formulace hypotéz	157
8.6	Ověřování hypotéz	157
8.7	Zobecněné závěry výzkumu	163
	Závěr	165
	Seznam zkratek	167
	Literatura a zdroje	170
	Rejstřík	176